

Måndagen den 23 Mars.

Kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

§ 1.

Justerades protokollsutdrag rörande de af Kammaren i sammanträdet sistlidne Lördag fattade beslut, som i protokollet för nämnda dag finnas omnämnda under §§ 7—12.

§ 2.

Föredrogs Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående fråga om rättighet för åtskilliga f. d. militärpersoner, hvilka innehafva befattningar i postverkets tjänst, att tillika uppbära pension från arméns pensionskassa.

Härvid anförde:

Herr Rylander: Man borde väl egentligen icke motsätta sig Kongl. Maj:ts förslag, men då man ser huru ofta postkontoren bortskänkas åt gamla orkeslösa militärer, som icke kunna tillmötesgå allmänhetens billiga fordringar, anser jag att Riksdagen icke bör bifalla Kongl. Maj:ts förslag, ty då vi icke kunna sätta oss emot utnämningarne, måste vi göra hvad vi kunna och på detta sätt visa vårt ogillande af systemet. Jag anhåller derföre att detta mitt yttrande må åtfölja remissen till Utskottet.

Vidare yttrades ej. Den ifrågavarande Kongl. propositionen blef, jemte det i anledning af densamma nu afgifna anförande, hänvisad till Stats-Utskottet.

§ 3.

Föredrogs och hänvisades till Stats-Utskottet Kongl. Maj:ts nådiga proposition, angående afsöndring af jord från kronohemmanet Tostebyn under militiebostället Tobräckan vid Vestgöta Dals regemente till plats för ett skolhus i södra skolroten af Örs socken i Nordals härad och Elfsborgs län.

§ 4.

Efter föredragning dernäst af Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående åtskilliga skogsväsendet rörande frågor, begärdes ordet af

Herr Hjelmsom yttrade: Jag ber om ursäkt, att jag nu måste frånträda en af mig hittills alltid följd princip, att icke yttra mig vid remissen af en Kongl. proposition. För denna gång frånträder jag grundsatsen, icke till följd deraf att jag af den ort, jag tillhör, erhållit de *allvarligaste* uppmaningar, som gerna kunna gifvas en representant, att i den ringa mån, jag förmår, verka för en förändrad skogslagsstiftning, utan derföre, att den med så stor längtan och under så många förhoppningar motsedda, nu till remiss föredragna Kongl. propositionen *icke* i något hänseende motsvarar de förhoppningar, som fästats vid densamma, eller tillfredsställer öfra Norrlands *oafvisliga* behof.

Jag har vidare begärt ordet *derföre*, att Kammarens protokoll numera är det enda kommunikationsmedel som nu finnes med Särskilda Utskottet, då efter vägran det af proposition om remiss af Herr Westerdahls motion jag icke kan hoppas att få remitterad den motion, som jag hade tänkt väcka i skogsfrågan, om den Kongl. propositionen i ämnet skulle gifva anledning dertill. Vid föregående riksdagar hafva flere riksdagsmän från norra Sverige i motioner anhållit, att lagstiftningen ville göra något för att hämma den redan då betänkliga skogssköfvingen i rikets norra provinser. 1868 års Riksdag beaktade slutligen dessa upprepade framställningar och ingick till Kongl. Maj:t med en skrivelse, som föranledde tillsättandet af den så kallade norrländska skogskomitén. Sedan denna 1870 slutat sitt arbete och man i årtal väntat några åtgärder från Kongl. Maj:ts sida för den ständiga skogsförödelsens hämmande, så ingingo under förra och innevarande år så väl Kongl. Maj:ts Befallningshafvande som landstingen i Norrbottens och Vesterbottens län äfvensom hushållningssällskapet i sistnämnda län och "sällskapet för Norrlands väl" till Kongl. Maj:t med framställningar i ämnet, alla åsyftande exportförbud för åtskilligt virke af mindre dimensioner. Särskildt gjorde landstinget i Norrbottens län framställning, att en särskild skogsordning för länet, lappmarkerna undantagna, måtte blifva utfärdad, hvori borde förbjudas *afskeppning från orten af träd, vare sig i form af sparre, pitprops eller annat rundvirke*, eller försågad till plank, bräder eller annat dylikt, då det afverkade trädet icke hölle minst 7 decimaltum på ett afstånd af 16 fot från storändan.

Svaret på alla dessa framställningar och förberedande åtgärder ligger nu i Kongl. Maj:ts förevarande nådiga proposition, och jag får bekänna att, då jag erfor innehållet af densamma, greps jag af förvåning och häpnad och, jag är derom förvissad, många med mig erfara samma känslor.

Skogskomitén har i sitt underdåniga betänkande föreslagit en särskild lag för Norrland, innefattande exportförbud för mindre träd, och orternas myndigheter hafva mer och mindre direkt instämt deruti, men

den ärade Finansministern hyser, enligt statsrådsprotokollet, som åtföljer propositionen, en motsatt öfvertygelse, och jag beklagar på det högsta att han icke kunnat dela de åsigt, som blifvit uttalade af berörda myndigheter inom rikets två nordligaste län eller göra afseende på länens verkliga behof och befolkningens så ofta och så bestämdt uttryckta opinion i frågan.

Om Kongl. Maj:ts nu framlagda förslag skulle upphöjas till lag, så skulle derigenom uppstå olika förhållanden i olika delar af riket gent emot Herr Finansministerns åsigt, ty det kan ju hända, att det ena landstinget ingår till Kongl. Maj:t med ett förslag om ett nytt skogsbestånds åstadkommande på sätt propositionen föreslår och ett annat icke, och då uppkomme ju olikhet för skilda orter. Det är dessutom icke tänkbart, att i ett land med sådan utsräkning som Sverige, och med så olikartade klimatiska och geologiska förhållanden, och så olika åskådningssätt hos befolkningen inom de olika provinserna, en och samma skogslag skall vara passande för hela riket och lika ändamålsenlig för alla så vidt skilda orter. Inom min hemort t. ex. är det af största vigt att sparrhygget *snart* hämmas, och inom en annan ort kan det möjligtvis vara ändamålsenligt att exportera pitprops. Inom en ort är den enskilda omtänksamheten tillräcklig att vaka öfver ett fortgående skogsbestånd, inom en annan åter mätes ett träds värde endast efter det pris, som derför betalas, sedan det blifvit hugget till sparre. Förhållandena äro således högst olika inom olika delar af landet, och ett bevis på att man insett och erkänt detta ligger ju i den särskilda skogslagstiftning, som är gällande för Gotland.

Hvad nu Kongl. Maj:ts föreliggande proposition vidkommer, så skulle densamma, derest den blefve upphöjd till lag, icke lemna det ringaste skydd för åstadkommande och bevarande af ett skogsbestånd, sådant att klimatet derigenom skyddades och orterna tillförsäkrades nödig husbehofskog, ty en mark beväxt med "gälbuskar" och bandstakar kan man säga bar ju äfven skogsbestånd, men med sådant virke bygger man icke hus, och icke heller skyddas klimatet derigenom. Förslaget skulle vidare, om det blefve lag, för långa tider hindra all samverkan mellan regeringen, landstingen och orternas befolkning för vidtagande af åtgärder till skogens skyddande från det rådande farliga utrotningskriget mot densamma för tillfredsställande af orternas egna skogsbehof.

Vidare skulle förslaget, om det blefve upphöjd till lag, i sina konsekvenser leda dertill, att många hemman i norra Sverige blefve kronovrak, och att landstingens kassor ytterst finge vidkännas stora kostnader för skogens återplantering, då jordegaren icke kunde bestrida densamma eller hemmanet till följd af lagen saknade åbo, ty i öfra Sverige finnas många hemman, hvilkas enda värde ligger i skogsbeståndet på hemmanets skogsmark, och då skogen är borta vill ingen hafva ett sådant hemman — och slutligen är förslaget *alldeles opraktiskt för tillämpningen i de norra länen, derföre* att arealerna der äro relativt stora, och så till vida icke kalhuggna, att buskar och mindre träd finnas kvar äfven der all sparrskog blifvit afmejad, att man kan säga der verkligen finnes skogsbestånd, churu det icke, der förödelsern framgått, är sådant, som erfordras för klimatets skydd och befolkningens husbehof, hvarföre återsädd kunde der

anbefallas; dessutom — jag är derom förvissad — skulle icke landstingen vilja vidtaga det i propositionen framställda förslaget och utsätta landstingskassan för den risk förslaget omförmåler.

General-tullstyrelsen har nyligen till Kongl. Maj:t afgifvit ett utlåtande i ämnet, hvari Styrelsen uppgifver, att exporten af sparrar och spiror från Norrbottens och Vesterbottens län för fem års medeltal var 3,754,873 kubikfot. Detta är väl *icke* oriktigt men vilseledande, ty under år 1872 var exporten endast af sparrar, sålunda icke med spiror, 4,327,011 kubikfot, och från blott två socknar inom dessa län var under år 1873 exporten af sparrar under 6,6 tun från Piteå tullkammardistrikt icke mindre än 966,026 stycken eller 4,975,544 kubikfot, hvilken uppgift jag uttagit ur Tullstyrelsen. Härvid är dessutom att märka, att träden genom den öfverdrifna afverkningen blifva allt mindre och mindre, så att det fordras allt flera trån för att erhålla samma antal kubikfot. Dessutom är det icke blott sjelfva hygget af de sparrar, hvilka utskeppas, som åstadkommer förödelsen, ty för hvarje sparre som hugges åtgå flera trån för rödjande af väg och underlag vid sjelfva täljningen.

Ett inom Kammaren utdeladt tryckt blad, hvilket jag anhåller få fästa uppmärksamheten på, innehållande upplysningar angående Sveriges trävaruexport och öfverafverkningen af skogarne, uppger en öfverafverkning på Norrbottens och Vesterbottens läns *enskilda* skogar af 1,700,020 träd, och att år 1872 utfördes från tullplatserna inom samma län spiror, bjelkar, sparrar och syllar till ett antal af 879,610 stycken, innehållande tillsammans 6,017,450 kubikfot, sålunda ej fullt 7 kubikfot i medeltal pr träd, äfvensom att från tullplatserna vid Hernösand, Sundsvall, Hudiksvall och Söderhamn utfördes under samma år spiror, bjelkar, sparrar och grufstolpar till ett antal af 817,481 stycken, innehållande 15,687,841 kubikfot, hvilket i medeltal pr träd gör omkring 19 kubikfot, hvilket bevisar huru mycket mera skogen är medtagen i de två nordligaste länen mot i Norrlands sydligare provinser.

Det är dock icke blott skogshygget i och för sig, som är så betänkligt, utan det har en bundsförvandt i de stora och beständigt ökade skogsköpen, som påskynda skogsförödelsen och gifva anledning till allvarsamma farhågor.

Enligt ett från domhafvanden i Vesterbottens läns norra domsaga mig tillhandakommet telegram af den 22 sistlidne Januari, hafva inom domsagan in-tecknats 53 skogsköp för en sammanlagd köpesumma af 125,625 R:dr, oftast afseende totalt afrodjande af skogen, men eljest fastställande såsom minsta dimension för afverkningen 4 tum, 10 alnar från roten. De icke in-tecknade men dock kända skogsköpen uppgå till 100, med en sammanlagd köpesumma af 189,120 R:dr, och 19 skogsköp hafva afslutats med okänd köpesumma, allt detta endast inom Skellefteå, Norsjö och Jörns socknar och för en afverkningstid af tre år. Denna uppgift kan man anse såsom officiel.

Men, mine Herrar, det är icke blott myndigheterna, som hysa farhågor för den pågående skogssköflingen, utan bekymret häröfver sträcker sig äfven ned till folkets djupa leder. Då jag den 4 sistlidne Februari tog mig friheten begära att få framställa en interpellation i frågan till

Herr Finansministern, hade jag anledning dertill i den allmänna opinionen. Jag vill bedja få visa detta för Kammaren, genom att uppläsa följande

“Utdrag af protokoll, hållet i allmän, lagligen utlyst ordinarie kommunalstämma med Skellefteå kommun uti sockenstugan den 29 December 1873.

S. d. — — — — —

§ 5.

Då man allt mer och mer börjat inse följderna af det på orten rådande öfverdrifna sparrhygget och kommit till den öfvertygelse, att detsamma, hvaraf den egentliga vinsten blott tillfölle några få, för kommunen så väl som för mängden af arbetande klassen vore i högsta grad förderligt, hade kommunens medlemmar blifvit kallade till kommunalstämma denna dag för att höras, huruvida de ansågo nödvändigt, att sparrhygget hämmades, och hvilka åtgärder de ville vidtaga för detsamma hämmande; och sedan ärendet blifvit framställt till öfverläggning samt derefter blifvande diskussion i ämnet enhälligt gått ut på att visa de skadliga följderna af sparrhygget, sådant det nu bedrifves, såsom att genom detsamma en mängd hemman helt och hållet utarmades på husbehovsskog, på skog att i svaga år lemna åbon en nödig binäring till sitt och de sinas lifsuppehälle, gjorde hemmanen öppna för de kalla vindarne, för ifrån kärr och träsk uppstigande kyla, samt att genom skogens bortrödjande torka förorsakades, enligt hvad man på senare tider kommit i erfarehet utaf; att genom sparrhygget och en hejdlös skogssköfving arbetskrafterna dragas ifrån jordbruket, som får stå efter, då jorden icke kan bära så hög dagafföring, som trävirkesuppköparen kan erbjuda; att alla förnödenheter, till följd af den goda penningetillgången, blifvit på ett betänkligt sätt stegrade; så beslöto kommunens medlemmar att såsom deras enhälliga åsigt uttrycka, det sparrhygget och skogssköfvingen i allmänhet borde med det snaraste hämmas, och uppdrogs åt ortens riksdagsman Herr C. E. Hjelm att söka på det kraftigaste verka för att på lagstiftningens väg hämmandet förverkligades.

Ar och dag som ofvan.

In fidem
E. J. Sparrman.

Uppläst och justeradt.

Olof Degerstedt.

J. Wikström.

Uppläst i Skellefteå kyrka den 4 Januari 1874 af

N. E. Mallmin.

Rätteligen utdraget, betygar

In fidem
E. J. Sparrman.»

Jag vill upplysa, att detta utlåtande icke är från någon liten kommun, utan ifrån en hvars röstlängd för innevarande år icke upptager mindre än 127,647 fyrk.

Jag har nu i korthet vidrört hvad allmänt är känt samt af myndigheter framhållet och af officiella siffror bestyrkt, att genom sparrhygget, sådant det nu bedrives inom öfra Norrland, fullt grundade farhågor förefinnas, att, om det ohejdadt får fortgå, der kommer att saknas nödig byggnadsskog och skog, hvarigenom allmogen i svåra tider kan finna då behöflig förtjenst, äfvensom att det nu framlagda nådiga förslaget icke motsvarar hvad åtminstone denna ort har behof utaf; men då nödvändigt något bör göras på lagstifningsväg, tillåter jag mig vördsamt hemställa, att det Särskilda Utskottet må föreslå en särskild skogsordning för Vester- och Norrbottens län, lappmarkerna undantagna, hvaruti förbjudes afskeppning från orterna af träd, vare sig i form af sparre, pitprops eller annat rundt virke, eller försägdadt till plank, bräder eller annat, då det afverkade trädet icke håller minst 7 decimaltum på 16 fot från rotändan, och att sågstock af rotände som icke håller denna dimension, intagen i sågverk, limnermagasin eller sågplats vid såg, der bevisligen sågning eger rum för export, skall vara beslag underkastad.

Skogskomitén föreslog väl en minimi-dimension af 8.3 decimaltum, hvilket kunde vara riktigt på den tiden, men genom den ständigt växande skogsfördelsen hafva förhållandena så förändrats, att jag i likhet med landstinget i Norrbottens län icke nu vågat föreslå annat minimum än 7 decimaltum, hvilket jag är villig framlägga skäl för inför det Särskilda Utskottet, om dess ledamöter det önska.

Slutligen, mine Herrar, vill jag tillägga, att jag är fullt förvissad derom, att, om Kongl. Maj:ts proposition skulle antagas till lag, och den nuvarande skogsfördelsen således ohejdadt fortgå inom öfra Norrland, så hade man i och med detsamma underskrifvit en traktat, att inom några årtionden afstå rikets nordliga provinser åt ett arktiskt klimat.

Jag anhåller att detta mitt yttrande må få åtfölja Kongl. Maj:ts proposition till Särskilda Utskottet.

Herr Bäckström hade ingifvit ett skriftligt anförande i ämnet, som nu upplästes och var så lydande:

Om skogskulturen vore sådan, att man efter sådden kunde skörda, om icke årligen, så hvarvt tiende år, kunde möjligen Kongl. Maj:ts nu framlagda förslag vara lämpligt, men då minst 100 år åtgå för att få en hustimmerstock, förmår jag ej inse huru våra skogar derigenom kunna skyddas mot öfverafverkning. Deremot är, så vidt jag kan fatta, den vidsträcktaste skogssköfving legaliserad, ty här är ju icke fråga om att i minsta mån skydda något som finnes, då hvar och en har full rättighet att hugga ned till sista busken. Först sedan marken är kalhuggen få synemånen rätt att hos vederbörande myndigheter anhålla om skogsegares förståndigande till att sörja för återväxt, men om han då ej nöjes med slikt åläggande, skall en sorts rätt afgöra saken, och genom klagomål kan det dröja länge innan den slutligen blir afgjord. Om skogsegaren då förpligtas att sörja för återväxten, men råkar att vara medellös, skall kostnaden drabba landstingen. Skulle nu ett sådant hemman vara skuld-

belastadt, ja, intecknad till sitt fulla värde, medan det ännu egde skog, men skulle skoglöst försäljas, hvem vore då skyldig sörja för återväxten, nye egaren eller landstinget? — I förra fallet fruktar jag att hemmanet ej vore värdt många kronor, och det blefve då kreditörerne, som fluge sitta emellan, helst egaren under återväxttiden finge köpa sitt husbehof. Skulle ater landstinget bestå fiolerna, fruktar jag att ingen ville hålla strängarne. Skulle nu vederbörande landsting icke kunna få annat förslag, afvikande från det nu framlagda, af Kongl. Maj:t godkändt, så befarar jag, att flera landsting ej skulle framlägga något förslag, och då vore ju redan separatlag införd, ity att dessas områden ej hade någon skogslag. Jag betvivlar högeligen, att Norrbottens landsting skulle någonsin förorda, än mindre begära en sådan lag, som i min tanke der vore sämre än ingen. Jag berättigas till detta tvifvel deraf, att Gotlands skogslag der varit föremål för pröfning och ansetts olämplig och äudamålslös, och ändock, så vidt jag kan minnas, icke innehåller någon skyldighet för landstinget att plantera skog på enskildes hemman, men deremot berättigar till förbud mot skogsförsäljning, der brist för husbehof befaras.

Under sådana förhållanden antar jag att Norrbottens landsting skulle väl se sig före innan det antog en lag, som, efter min tanke, icke kunde motverka skogssköfvingen, men lika fullt hårdt tära på dess kassa.

Jag har trott, att skogslagstiftningen borde hellre söka i någon mån hindra uthuggning af den ungskog, som nu finnes, än lemna den åt egenyttans och vinstbegärets godtycke, och deremot endast återtaga skadan genom föreskrift att uppdraga ny skog, hvilket sannolikt föraleder till ännu större kostnader än bevarande af hvad som finnes, och dertill kan lemna en och annan generation, om ej alldeles utau skog, så i stor brist på sådan. Jag kan omöjligen sätta mig in i Herrar Statsråds tankegång, för så vidt det nu framlagda förslaget gäller Norr- och Vesterbottens län, hvilka i fjor tillstyrkte ett förslag, som af Riksdagen bifölls, för Norr- och Vesterbottens lappmarkers enskilda skogar, att dessa icke skulle få anlitas till afsalu annat än efter skedd utsyning och utstämpling af vederbörande skogstjenstemän, och nu i år tillstyrkt ett förslag, hvarigenom kalhuggning utan plan både kan och får existera i samma län, endast mot skyldighet af återplantering på egen eller landstingets bekostnad, och likväl äro kulturförhållandena beroende på en vanlig rälinies bredd.

Jag anhåller att detta anförande får åtfölja den Kongl. propositionen till Utskottet, och att det får inflyta i Kammarens protokoll.

Vidare yttrade:

Herr Malmberg: I Kongl. Maj:ts ifrågavarande nådiga proposition har jag funnit en princip uttalad, som kan utgöra en god grund för en ändanålsenlig, tidsenlig och för hela landet gemensam skogslagstiftning beträffande de enskilda skogarne.

Beträffande den del af förslaget, som handlar om vården af de allmänna skogarne och särskildt boställsskogarne, är förslaget, så vidt jag kan bedöma, af stor förtjenst. Hvad åter angår de s. k. privilegijskogarne må det tillåtas mig att framställa en anmärkning mot förslaget å denna

denna del. Kongl. Maj:t föreslår nemligen, att de innehafvare af utbrutna stockfångstområden, som vilja indela och på ett rationellt sätt behandla de åt dem upplåtna skogarne, skola ega full och fri dispositionsrätt öfver all den afkastning, som genom den förbättrade skogshushållningen kan uppkomma, men att, om innehafvarne af nämnda områden icke vilja göra detta, staten skall föranstalta om en dylik indelning och uppgörande af hushållningsplan, i hvilket fall innehafvarne icke skola vara berättigade till större afkastning, än det dem enligt privilegierna tillkommande trädantalet. Jag vill på intet sätt minska privilegieinnehafvarnes rätt; jag vill att de skola åtnjuta den dem i privilegierna tillförsäkrade afverkning, *men icke något mera*. Vi veta, att dessa privilegieinnehafvare vid afvittringarne erhållit vissa områden, tillräckliga att förse innehafvarne med det antal träd, hvartill de enligt privilegierna äro berättigade. Enligt en tablå, bifogad Kammar-kollegii och Skogskomiténs i ämnet afgifna betänkanden, äro dessa stockfångstområden till arealer högst olika hvarandra.

På grund af hvad jag nu anfört, anhåller jag att få framställa följande yrkande: "Innehafvare af privilegieskogar *skola vara pligtige* att låta verkställa uppskattning af dessa skogar äfvensom upprätta hushållningsplan för deras afverkning, hvilken plan bör Skogsstyrelsens godkännande underställas; skolande, derest med skogens bestånd större afverkning kan ega rum än som erfordras för uttagandet af privilegievirket, det öfverskjutande trädantalet för statens räkning disponeras, om Kongl. Maj:t, uppå förslag af Skogsstyrelsen, finner sådant lämpligen böra ske; och skola i detta fall kostnaderna för uppskattningen och afverkningsplanens uppgörande privilegieinnehafvaren af statsverket ersättas."

Jag anhåller att detta mitt yttrande måtte få åtfölja den Kongl. propositionen till vederbörligt Utskott.

Herr Nils Petersson: Då Kongl. Maj:ts länge efterlängtade proposition i skogsfrågan nu framkommit, beklagar jag att jag icke kan finna densamma afse några åtgärder, som skulle kunna förekomma den pågående skogssköfningen. Jag saknar den viktiga §, som borde innehålla förbud att *på en gång* nedhugga skogen. Utan ett stadgande i denna syftning är hela lagstiftningen förfelad; ty blir skogen på en gång sköf-lad, går återväxten icke så lätt för sig. Jag tror derföre, att Särskilda Utskottet bör föreslå ett stadgande att icke all skogen får afverkas på en gång utan endast vissa delar deraf.

Chefen för Kongl. Finans-departementet Herr Statsrådet Wærn: De yttranden, som af föregående talare afgifvits, hafva icke varit af beskaffenhet att framkalla något vidlyftigare svar å min sida. Något ber jag dock att i anledning af dessa yttranden få anföra.

Den förste talaren ansåg exportförbud i afseende å vissa slag af skogsprodukter lämpligt för de båda längst upp belägna norrländska länen och han beklagade, att Kongl. Maj:ts ifrågavarande nådiga proposition icke innehöll sådant svar på de i berörda hänseende gjorda framställningar, som han förväntat. Jag vill dock fästa uppmärksamheten

derpå, att den Kongl. propositionen icke innehåller *något* svar derå, ty först sedan den Kongl. propositionen beslutats, hafva dessa yttranden inkommit.

Hvad den tredje talaren i ordningen angår, så tackar jag honom för det förord, hvarmed han i vissa fall velat beledsaga den Kongl. propositionen, men hans åsigt i fråga om skyldigheter för innehafvarne af det slags allmänna skogar, som i de norra orterna blifvit mot skogsränta upplåtna åt sågverk i ersättning för privilegierad stockfångst, kan jag icke dela. Talaren ansåg nemligen att frågan om en ordnad skogshushållning på dessa utbrutna stockfångstområden borde lösas på det sätt, att man ålade innehafvarne af sådana områden att låta verkställa indelning af dessa skogar och upprätta hushållningsplan för afverkningen, allt på deras egen bekostnad och utan att de finge åtnjuta större del af afkastningen än som motsvarade de af dem sålunda nedlagda kostnader. Jag får dock förklara, att jag anser en dylik skogslagstiftning omöjlig att åstadkomma. Den som underkastar sig att betala de kostnader, som erfordras för hushållningsplans upprättande och de förvaltningsåtgärder, som blifva en följd af planens tillämpning, bör äfven ega rätt att fritt föfoga öfver den i följd af dessa åtgärder ökade afkastningen. Men att underkasta sig sådana kostnader anser jag ej kunna åläggas någon annan än möjligen innehafvare af boställsskog; ty det kan icke vara med rättvisa och billighet förenligt att på en egendom, å hvilken skogen egentligen icke tillhör Kronan, lägga dylika kostnader. Staten kan blott föreskrifva, att indelning af ifrågavarande stockfångstområden ovilkorligen skall ske, och medgifva att, om innehafvaren af området på föreskrifvet sätt vårdar skogen, han då får åtnjuta den genom en ordnad skogshushållning möjligen uppkommande större afkastning, men i motsatt fall icke, men längre kan staten ej gå. Dessa områden hafva blifvit utbrutna just därför att afkastningen beräknats kunna motsvara det trädantal, som genom privilegier blifvit sågverket tillförsäkradt. Kronan har ej förbehållit sig rätt till någon afkastning från dessa skogar och bör således ej heller göra anspråk derpå annorledes än i det fall, att uppoffringen drabbat kronan, emedan områdets innehafvare ej vill underkasta sig kostnaderna för en ordnad hushållning, i hvilken händelse kronan, som då skall, enligt det Kongl. förslaget, sjelf vidkännas sådana kostnader, äfven bör ega att föfoga öfver den större afkastning, som genom en ändamålsenlig skogshushållning kan uppkomma. Genom den i förslaget medgifna rätt för innehafvare af utbrutet stockfångstområde att sjelf bestrida sådana kostnader mot åtnjutande af den större afkastningen gör kronan ej heller någon förlust, ty hon kan ej förlora hvad hon ej förbehållit sig.

Emot den siste talarens anmärkning, att han i det Kongl. förslaget saknade bestämmelser i ändamål att förhindra enskild skogsegare att på en gång och utan vissa terminer afverka större sträckor af sin skogsmark, vill jag blott erinra om omöjligheten af att förhindra sådan skogssköfving annorledes än genom att ställa landets samtliga skogar under statens förvaltning.

Herr Malmberg: Med anledning af hvad Herr Statsrådet och Chefen för Finans-departementet nyss yttrade, anhåller jag få nämna, att

mitt yrkande att, om genom en förbättrad skogshushållning större afverkning å de utbrutna stockfångstområdena kan ega rum än som erfordras för uttagandet af privilegievirket, det öfverskjutande trädantalet borde för statens räkning disponeras, afsåg endast det fall, att Kongl. Maj:t, uppå anmälan af Skogsstyrelsen, finner sådant lämpligt. Det är nemligen enligt min tanke både rättvist och billigt att, om staten har skyldighet att bekosta den ordnade skogshushållningen, staten äfven får åtnjuta den större afkastning, som deraf blir en följd; men det är klart att sådant ej kommer i fråga, om Skogsstyrelsen ej finner skäl att ingå med en dylik anmälan.

Jag har trott mig skäligen kunna påyrka, att skyldigheten för innehafvare af privilegierad stockfångst att verkställa indelning af det tilldelade skogsområdet måtte varda obligatorisk, så mycket hellre som desse innehafvare ej behöfva betala någon särskild afgift för den större afverkningen. Genom ett sådant stadgande kan man ej sägas för mycket ingripa i deras eganderätt.

Efter denna öfverläggning, som nu var slutad, hänvisades den Kongl. propositionen till det Särskilda Utskott, som Riksdagen tillsatt för behandling af frågor rörande en förbättrad skogshushållning; och skulle till berörda Utskott derjemte öfverlemnas de, i anledning af samma Kongl. proposition, inom Kammaren nu afgifna yttranden.

§ 5.

Slutligen skedde hänvisning till Stats-Utskottet af Kongl. Maj:ts nedannämnda nådiga propositioner, nemligen:

1:o) angående bestridande af en del kostnader för den under Professoren A. E. Nordenskiölds ledning åren 1872—1873 företagna arktiska expedition;

2:o) i fråga om försäljning af åtskilliga kronans mindre lägenheter; samt

3:o) i fråga om förhöjd pension till f. d. Föreståndaren vid kronobageriet i Göteborg R. Greiffe.

§ 6.

Föredrogs och bordlades för andra gången Stats-Utskottets utlåtande N:o 19, angående regleringen af utgifterna under rikstatens sjunde hufvudtitel; och beslöt Kammaren, på derom af Herr Talmannen gjord framställning, att detta ärende skulle förekomma till behandling näst efter nyssnämnda Utskotts utlåtande N:o 18.

Vidare blefvo för andra gången bordlagda:

Stats-Utskottets utlåtanden och memorial N:is 45—50;

Banko-Utskottets memorial N:o 8; samt

Andra Kammarens Första Tillfälliga Utskottets utlåtande N:o 5 (i samlingen N:o 15).

§ 7.

Till bordläggning anmäldes följande inkomna ärenden:

Konstitutions-Utskottets utlåtande N:o 6, i anledning af Friherre von Schulzenheims motion om ändring af 6 § Regeringsformen; samt

Lag-Utskottets utlåtanden:

N:o 17, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition om antagande af en författning angående förändrade bestämmelser i afseende å behandlingen och fullföljden af vissa mål;

N:o 18, i anledning af väckt motion om ändring i gällande stadga angående folkundervisningen i riket; och

N:o 19, i anledning af väckt motion, åsyftande rättighet för församlingarne att använda kyrkomedel äfven till byggande af skollokaler.

Dessa nu för första gången bordlagda ärenden skulle uppföras främst å föredragningslistan för morgondagens sammanträde.

§ 8.

Justerades protokollsutdrag rörande de i detta sammanträde beslutade remisser.

§ 9.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades

Friherre <i>J. Ericson</i>	under 14 dagar från och med den	27 Mars.
Herr <i>Sven Andreasson</i>	„ 14 „ „	27 „
Herr <i>M. Huss</i>	„ 14 „ „	27 „
Herr <i>J. G. Granlund</i>	„ 14 „ „	1 April.

Kammarens ledamöter åtskildes kl. $\frac{1}{2}$ 4 e. m.

In fidem

H. Husberg.